

שמואל א' פרק ב' – דף מקורות

עיינו בחלקו הראשון של הפרק (פס' א'-י') ומצאו מבנה ספרותי בתפילת חנה.

1

עיינו בחלקו השני של הפרק (פס' י"א – ל"ו): מהו לדעתכם הקשר בין חלק זה של הפרק לתפילת חנה?

2

מנהיגותו של שמואל:

3

עיינו במקורות הבאים והשוו את מנהיגותו של שמואל עם מנהיגות השופטים:

- א. שמואל א, ד', ט"ו – י"ז
- ב. שופטים ד', ד'-ה'
- ג. שופטים ח', כ"ט
- ד. שופטים י', א'
- ה. שמואל א א', ט'
- ו. ילקוט שמעוני שופטים רמז סח:

וכל מי שספק בידו למחות ואינו מוחה, להחזיר את ישראל למוטב ואינו מחזיר, כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידיו, שנאמר: 'ואתה בן אדם צופה נתתך וגו'', ואתה כי הזהרת את הרשע, מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה.

אם תאמר אותם שנים ושבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין¹ מפני מה נהרגו?

היה להם לסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע ופנחס בן אלעזר עמהם שיקשרו חבלים של ברזל במתניהם, ויגביהו בגדיהם למעלה מארכובותיהם, ויחזרו בכל עיירותיהם של ישראל, יום אחד ללכיש, יום אחד לעגלון, יום אחד לחברון, יום אחד לבית אל, יום אחד לירושלים, וילמדו אותם דרך ארץ בשנה, בשתים, בשלש, בארבע, בחמש, עד שיתישבו ישראל בארצם, יתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה בעולם כלו שברא מסוף העולם ועד סופו,

הם לא עשו כן – אלא כיון שנכנסו ישראל לארצם, כל אחד ואחד רץ לכרמו ולזיתו ואומר שלום עלי נפשי שלא להרבות הטורח ...

וכשעשו בגבעת בנימין דרכים מכוערים ודברים שאינם ראויים, יצא הקב"ה להחריב את העולם כולו, ונפלו מהם שבעים ושנים אלף.

ומי הרג אותם? סנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע ופנחס עמהם!

ופלגש בגבעה בימי כושן רשעתים היתה, באותה שעה נתנה הכהונה לבני איתמר בן אהרן כארבעים ושתים שנה וקלקלו בני עלי,

באותה שעה אמר הקב"ה תחזור הכהונה לבעליה, שנאמר: 'אמור אמרתי'.

'אמור' לאהרן, 'אמור' לירמיהו,

'והקימותי לי כהן נאמן': זה צדוק הכהן לפני דוד המלך:

¹ ראו ספר שופטים פרקים י"ט-כ' – פרשת "פלגש בגבעה"

ז. שמואל א ז', ט"ו – י"ז

ח. ילקוט שמעוני שמואל א רמז קד

'ותשובתו הרמתה כי שם ביתו'

אמר רבא א"ר יצחק: כל הרוצה ליהנות יהנה כאלישע, דכתיב: 'ונשים לו שם מטה ושלחן',

וכל שאינו רוצה ליהנות אל יהנה כשמואל, שנאמר: 'ותשובתו הרמתה כי שם ביתו'.

מאי 'כי שם ביתו'?

א"ר יוחנן: כל מקום שהלך שם ביתו עמו:

עיינו במדרש הבא:

4

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ל"א עמוד ב':

'אל הנער הזה התפללתי' – אמר רבי אלעזר: שמואל מורה הלכה לפני רבו היה, שנאמר: וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי, משום דוישחטו את הפר הביאו הנער אל עלי? אלא, אמר להן עלי: קראו כהן, ליתי ולשחוט.

חזנהו שמואל דהוּו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו: למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה!

אייתוהו לקמיה דעלי, אמר ליה: מנא לך הא?

אמר ליה: מי כתיב ושחט הכהן? והקריבו הכהנים כתיב! מקבלה ואילך מצות כהונה; מכאן לשחיטה שכשרה בזר.

אמר ליה: מימר שפיר קא אמרת, מיהו, מורה הלכה בפני רבך את – וכל המורה הלכה בפני רבו חיב מיתה.

אתיא חנה וקא צוחה קמיה: 'אני האשה הנצבת עמכה בזה' וגו'.

אמר לה: שבקי לי דאענשיה, ובעינא רחמי ויהיב לך רבא מיניה.

אמרה ליה: 'אל הנער הזה התפללתי'.

עיינו במקורות הבאים – מהו המכנה המשותף לכולם?

5

א. במדבר פרק ט"ז

ב. דברי הימים א', פרק ו', י"ח-כ"ג.

ג. תלמוד ירושלמי מסכת סנהדרין פרק י' דף כ"ח טור א'

'ומי נתפלל עליהם?

רבי שמואל בר נחמן אמר: משה נתפלל עליהם: 'יחי ראובן ואל ימות'.

רבי יהושע בן לוי אמר: חנה נתפללה עליהן. היא דעתיה דרבי יהושע בן לוי, דאמר רבי יהושע בן לוי בשם

רבי יוסי: כך היתה דעתו של קרח שוקעת ויורדת, עד שעמדה חנה ונתפללה עליהם ואמרה: 'ה' ממית

|| ומחיה מוריד שאול ויעל'.

ד. ילקוט שמעוני תהילים רמז תריד

'זבמושב לצים לא ישב', זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן.

מה עשה? כנס עליהם כל ישראל והקהיל עליהם קרח את כל העדה, התחיל לומר לפניהם דברי ליצנות, ואמר:

אלמנה אחת בשכונתי ועמה שתי נערות יתומות והיה לה שדה אחת, בקשה לחרוש, בא משה ואמר לה לא תחרוש בשור וחמור יחדו.

באת לזרוע בא משה ואמר שדך לא תזרע כלאים.

באת לקצור ולעשות ערימה, אמר הניחי לקט שכחה ופאה.

עשתה גורן, א"ל תני תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני,

הצדיקה עליה את הדין ונתנה לו.

מה עשתה? מיד עמדה ומכרה את השדה ולקחה שתי כבשות כדי ללבוש מגזותיהם ולהינות מפירותיהן.

כיון שילדו בא אהרן לקחת הבכורות שנאמר 'כל הבכור אשר יולד בבקרד',

הצדיקה עליה את דין ונתנה לו את הולדות.

הגיע זמן גזיזה א"ל תני לי ראשית הגז.

אמרה אין לי כח לעמוד באיש הזה הריני שוחטן ואוכלתן,

כיון ששחטה אותן א"ל תני לי הזרוע הלחיים והקיבה,

אמרה אחר ששחטתי אותן לא נצלתי מידו!

אמרה הרי הן עלי חרם, אמר חרם כלה שלי היא שנאמר: 'כל חרם בישראל לך יהיה',

נטל והלך לו והניחה בוכה היא ובנותיה.